

Извештај за транспарентност 2019

EY Македонија

The EY logo consists of the letters 'EY' in a bold, white, sans-serif font. A yellow triangle is positioned above the 'Y', pointing downwards towards the letters.

Building a better
working world

Содржина

Порака од локалниот партнер на управување и лидер за осигурување квалитет од ЕУ Македонија	3
За нас	5
Правна структура, сопствеништво и управување	5
Поставеност на мрежата	6
Инфраструктура за поддршка на квалитетот	9
Примена на професионални вредности	10
Внатрешен систем за контрола на квалитетот.....	12
Прифаќање клиенти и продолжување соработка	13
Вршење ревизии	13
Преглед и консултации	15
Ротација на партнерите за ревизија	16
Проверки на квалитетот за ревизија	17
Надворешна проверка на квалитетот за ревизијата	19
Усогласеност со законските барања.....	19
Типови практика на независност	20
Континуирано образование на овластените ревизори	22
Приходи и надоместоци	23
Финансиски информации	23
Исплаќање надомест на партнерите	24
Прилог 1: Клиенти за ревизија на ЕУ Македонија	25
Прилог 2: Изјави на раководството :.....	26

Повеќе информации за ЕУ може да се најдат на ey.com.

Порака од локалниот партнер за управување и лидер за ревизија на ЕУ Македонија

Повелете, Извештајот за транспарентност на Ернст и Јанг, овластени ревизори ДОО Скопје (ЕУ Македонија) за 2019 година. Ние веруваме дека начинот на којшто го унапредуваме квалитетот на ревизијата, начинот на којшто управуваме со ризиците и начинот на којшто ја одржуваме нашата независност како ревизори, треба да бидат транспарентни за нашите заинтересирани страни. Ние го цениме редовниот дијалог и овој извештај е еден од начините на коишто ги информираме нашите заинтересирани страни за тоа што го правиме во секоја од овие области.

Извршувањето висококвалитетни ревизии е сè уште наш приоритет број еден и е во сржта на нашата способност да служиме на јавниот интерес и на успешниот и одговорен раст на ЕУ мрежата, преку постигнување на нашата цел - градење на подобар деловен свет. Ревизорите играат витална улога во ефикасното функционирање на пазарите на капитал, преку промовирање на транспарентноста и поддршка на довербата на инвеститорите. Компаниите, регулаторите и други заинтересирани страни се потпираат на нас за испорака на квалитет во секој ангажман.

Ние сме фокусирани на инвестирање средства за подобрување на работите што ги извршуваме, создавајќи тимови со високи постигнувања, и фокусирајќи се на градење на довербата воопшто, како и доверба во ревизиите што ги извршуваме.

Репутацијата на ЕУ Македонија се базира на обезбедување висококвалитетни и професионални ревизорски услуги, коишто се извршуваат објективно и етички во секоја компанија каде што вршиме ревизија. Продолжуваме да ги прифаќаме целите на транспарентноста на македонскиот Закон за ревизија.

Овој извештај за транспарентност на ЕУ Македонија за 2019 година е во согласност Директивата со македонскиот Закон за ревизија, и ја опфаќа календарската година што завршува на 31 декември 2019 година. Во овој извештај ќе можете да прочитате повеќе за нашиот систем на внатрешна контрола; како воспоставуваме професионални вредности; како вршиме ревизија, нашиот преглед и процес на консултации, како и нашиот процес за проверка на квалитетот на ревизијата и нашите типови практика на независност.

ЕУ Македонија континуирано се фокусира на подобрување на квалитетот на нашата ревизија и одржување на нашата независност, што може да се види и од внатрешните и надворешните наоди на инспекциите. Постојаното подобрување на квалитетот на ревизијата може да бара претходни предизвикувачки пристапи за извршување ревизија, и ние се фокусираме на постојано подобрување со оценување на сите наоди од инспекциите, како и на преземање соодветни мерки.

Потребата за доверба и доверба во финансиското известување на нашите пазари на капитал никогаш не била поголема, а ревизорите играат важна улога во овој поглед.

ЕУ Македонија има задача да обезбеди информации од релевантни ревизорски активности, поврзани со ревизијата за ЕУ Македонија во текот на финансиската 2019 година.

Ги охрабруваме сите кои го читаат овој извештај - вклучувајќи ги инвеститорите, членовите на Одборот за ревизија, компаниите, регулаторите и сите заинтересирани страни - да продолжат да соработуваат со нас за нашата стратегија, како и за кое било од прашањата што се опфатени во овој извештај.

Николај Гарнев

Раководен партнер за земјата, лидер за ревизија и
управител на Друштвото

Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје

**Нашата цел –
Градење
подобар работен
свет**

ЕУ е посветен да ја извршува својата улога во градењето подобар работен свет.

Извршените увиди и квалитетот на услугите што ги нудиме, помагаат во изградбата на доверба, доверба во пазарите на капитал и во економиите во светот. Ние усовршуваме истакнати лидери кои работат во тимови за реализација на нашите ветувања кон заинтересираните страни. Притоа, ние играме клучна улога во градењето подобар работен свет за нашите вработени, за нашите клиенти и нашите заедници.

Правна структура, сопствеништво и управување

Во Северна Македонија, Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје е друштво со ограничена одговорност, основано во Скопје, Република Македонија, и е член на Ернст и Јанг глобал лимитед, компанија од Обединетото Кралство, ограничена со гаранција (ЕУГ). Во овој извештај се именуваме како ЕУ Македонија, „ние“, „нас“ или „наш/наша/наше/ наши“. ЕУ се однесува заеднички на глобалната организација на компании-членки на ЕУГ.

Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје беше основана на 14 август 1997 година како друштво со ограничена одговорност, со акционерски капитал во износ од 1.887.500 денари. Сопственичката структура во ЕУ Македонија на 31 Декември 2019 е следна:

- ▶ Ернст и Јанг Југоисточна Европа паблик лимитед Никозија, со седиште на Стасиноу бр. 6, кула „Жан Нувел“, 1060 Никозија, Кипар, со сопствеништво од 49% или 924.900 денари од капиталот на друштвото;
- ▶ Владимир Соколовски, овластен ревизор од Република Северна Македонија, со 48% или 906.000 денари од капиталот на друштвото;
- ▶ Даница Ганчева, овластен ревизор од Република Северна Македонија, со 3% или 56.600 денари од капиталот на друштвото;

Друштвото Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО е регистрирано под број ДР007 во Институтот на овластени ревизори на Република Македонија, и е носител на лиценцата за работа бр. 07-328/1 и регистарски број на лиценца 11, од 12 јули 2013 година, издадена од Советот за унапредување и развој на ревизијата на Република Северна Македонија. Главната дејност е регистрирана под број 69.20 - сметководствени, книговодствени и ревизорски работи; даночно советување.

ЕУ Македонија е носител на годишна осигурителна полиса за одговорност (полиса бр. 1300400000626/00), со период на осигурување од 1 јуни 2019 година до 1 јуни 2020 година и осигурена премија којашто е над потребниот законски минимум, утврден согласно Законот за ревизија, применлив во Република Северна Македонија.

Седиштето на ЕУ Македонија е лоцирано на Бул. 8-ми септември бр. 18, зграда 3, 4-ти кат, 1000 Скопје, Република Северна Македонија. Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО има филијала во Тирана, Албанија, со седиште на ул. Ибрахим Ругова, Скај Тавер, 6-ти кат, а од 01 јануари 2019 година има удели во друштво за ревизија во Приштина, Косово со седиште на ул. Пашко Васа бб.

Заклучно со 31 декември 2019 година, ЕУ Македонија има 25 вработени (4 вработени на неопределено време и 19 вработени на определено време). На 31 март 2020 година, ЕУ Македонија има 25 вработени (4 вработени на неопределено време и 19 вработени на определено време), Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје има 2 вработени кои се овластени ревизори на Република Северна Македонија.

Ревизорското друштво е раководено од тројца сопственици, преку назначени менаџери. Друштвото има двајца управители, г-н Николај Гарнев и г-н Владимир Соколовски.

ЕУ, исто така вклучува друго друштво, членка на ЕУ Глобал во Северна Македонија, Ернст и Јанг услуги ДООЕЛ Скопје, друштво со ограничена одговорност, основано во Скопје, Република Северна Македонија.

Компаниите-членки на ЕУ се групирани во три географски области: Америка, Азија - Пацифик и Европа, Близок Исток, Индија и Африка (ЕБИИА). Јапонија беше 4та област но од 01 јули 2019 година стана дел од Азија-Пацифик. Областите вклучуваат повеќе региони во коишто имаа компании-членки или делови од тие компании.

ЕУ Македонија е ден од областа ЕБИИА, којашто се состои од компании-членки на ЕУГ во 97 држави во Европа, Блискиот Исток, Индија и Африка. Во рамки на областа ЕБИИА постојат 10 региони. ЕУ Македонија е дел од Централниот, Источниот и Југоисточниот регион од Европа.

Ернст и Јанг (ЕБИИА) со ограничена одговорност (ЕБИИА ДООЕЛ), англиска компанија ограничена со гаранција, е главен координативен субјект за фирмите-членки на ЕУГ

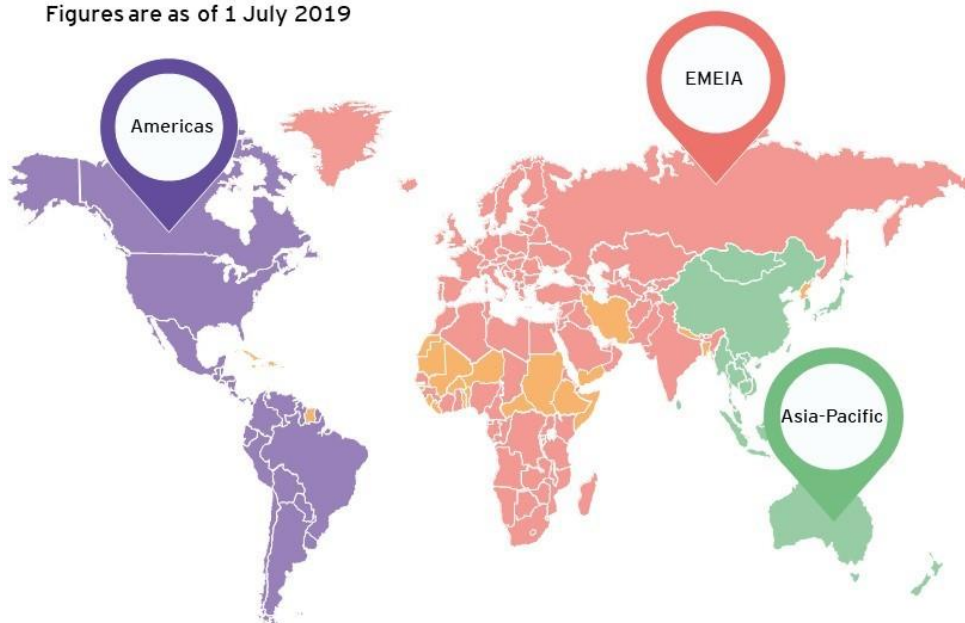
во областа ЕБИИА. ЕБИИА ДООЕЛ ја олеснува координацијата на овие фирми и соработката помеѓу нив, но не ги контролира. ЕБИИА ДООЕЛ е фирма-членка на EYG, нема финансиски активности и не дава никакви професионални услуги. EY Македонија е дел од ЕБИИА регионот.

Секој регион избира Регионален партнерски форум (РПФ), чии претставници ги советуваат и делуваат како овластен одбор за регионалното раководство. Партнерот избран за претседател на РПФ, исто така, е претставник на регионот во Глобалниот совет за управување.

Одборот на директори на EY Europe е составен од високи партнери на фирми-членки на EYG во Европа има надлежност и одговорност за извршување и управување со стратегијата. Остварениот вкупен приход на глобално ниво е 36,4 милијарди американски долари, за финансиската година што завршува на 30 јуни 2019 година.

	Americas	EMEIA	Asia-Pacific
Regions	8	10	6
Countries	31	97	23

Figures are as of 1 July 2019

(види страна 7).

EY Македонија е дел од ЕБИИА областа, која опфаќа земји - членки на EYG во 97 држави во Европа, Средниот Исток, Индија и Африка. Во рамките на областа ЕБИИА се наоѓаат 10 региони.

Во Европа, има ентитет, EY Europe SCRL (EY Europe). EY Europe е кооперативна компанија со ограничена одговорност (SCRL или CVBA) регистрирана во Белгија и е во сопственост на партнери на фирми членки на EYG кој работат во Европа. Таа е фирма за ревизија EY Europe е формирана за да ја замени Ernst & Young Europe LLP, фирма за ревизија регистрирана во Велика Британија, со цел да се обезбеди континуирана усогласеност со Законската регулатива за ревизија на EY, откако Велика Британија ќе престане да биде земја-членка на EY.

Во рамките на дозволената локална законска и регулаторна регулатива, EY Europe ја стекна или ќе стекне гласачка контрола над фирмите-членки на EYG кои работат во Европа. EY Europe е фирма-членка на EYG. EY Европа се здоби со контрола на гласањето на EY Македонија од 3 јули 2009 година.

Поставеност на мрежата

EY е глобален лидер во ревизијата, даночните услуги, трансакциите и советодавните услуги. На светско ниво, 260.000 луѓе во повеќе од 150 држави и 728 канцеларии ја делат посветеноста за градење подобар деловен свет и се обединети од заедничките вредности и упорната посветеност за квалитет, интегритет и професионален скептицизам. На денешниот современ глобален пазар, интегрираниот пристап на EY е особено важен при вршењето високо квалитетни мултинационални ревизии, коишто можат да ја вклучат речиси секоја држава во светот.

Овој интегриран пристап му овозможува на EY да се развие и да се осврне на опсегот и длабочината на експертизата, потребни за реализација на такви сложени ревизии.

Централниот ентитет на EY, EY Global, ги координира компаниите-членки и ја унапредува нивната меѓусебна соработка. EY Global не дава услуги, туку во целите вклучува унапредување на давањето исклучителни,

високо квалитетни услуги кон клиентите од своите компании-членки насекаде низ светот.

Секоја компанија-членка е засебен правен ентитет. Обврските на компаниите-членки и нивните одговорности се раководени од регулативите на ЕУ Глобал и други најразлични договори.

Структурата и главните тела на глобалната организација, во текот на годината се опишани подолу. Тие го отсликуваат начелото дека ЕУ, како глобална организација, има единствена заедничка стратегија.

Извршниот вклучува Глобален извршен директор (ГИД), неговите комисији и тимови, како и раководството на трите (претходно четирите) области Истовремено, мрежата работи на регионално ниво во рамките на областите. Овој нов оперативен модел овозможува поголемо фокусирање на чинителите во регионите, овозможувајќи им на компаниите-членки да изградат посилни врски со клиентите и другите, во секоја држава и да дадат подобар одговор на локалните потреби.

Глобален советодавен одбор

Глобалниот советодавен одбор (ГСО) е главното советодавно тело на ЕУГ. Се состои од еден или повеќе претставници – членки од сите региони, останати фирми-членки и до шест независни претставници, неизвршни директори. Регионалните претставници кои притоа немаат повисоки управни улоги, се избираат од нивните колеги со тригодишен мандат, со одредби за еден дополнителен реизбор. Глобалниот советодавен одбор врши советување на ЕУГ за политиките, стратегиите и аспектите од јавен интерес на нивното донесување одлуки. Глобалниот советодавен одбор е потребен за повеќе значајни работи коишто може да имаат влијание на ЕУ.

Независен неизвршен одбор

До шест независни неизвршни претставници (ННП) се назначуваат во ЕУ, и на глобалната организација и ГСО им даваат значаен придонес кон нивните различни перспективи и мислења. ННП се високи лидери од јавниот и приватниот сектор, и ги одразуваат различните географски средини и професионални искуства. На глобалната организација и на ННП тие донесуваат значајна корист од нивните различни перспективи и длабочина на знаење. ННП исто така го формира мнозинството на јавен интерес на Глобалниот советодавен одбор, којшто е однесува на прашања од јавен интерес, вклучувајќи дијалог со заинтересираните страни во процесот на донесување одлуки, прашањата покренати во политиките и процедурите за известување, перспективите за ставовите на засегнатите страни и дискусии на раководството за ангажирањето во квалитетот и ризикот. ННП се номинираат од посебен комитет.

Глобален извршен одбор

Глобалниот извршен одбор (ГИО) ги сплотува лидерските функции, услуги и географии на ЕУ. На 1 јули 2019 година неговото претседавање се врши од претседателот и главниот извршен директор на ЕУГ, а вклучува и свој главен оперативен директор; глобални партнери за управување со услуги кон клиенти и поддршка за бизниси; обласните раководни партнери; глобалните функционални лидери за талент и финансии, управување со ризици и финансиски и корпоративен развој; како и лидерите за глобални услужни дејности - ревизија, советодавни услуги, советодавни услуги за даноци и трансакции, како и глобалните лидери за јавни политики и една ЕУГ фирма - членка поставена како партнер кој се менува.

ГИО, исто така го вклучува и претседателот на Глобалната комисија за клиенти и претседателот на Глобалната комисија за пазари во развој, како и претставници од компаниите на пазарите во развој.

ГИО и ГСО одобруваат номинации за Претседател и Главен извршен директор на ЕУГ и ратификуваат именувања на глобални партнери за управување. ГИО, исто така одобрува именување глобални потпретседатели. ГСО ратификува именување на секој глобален потпретседател кој служи како член на ГИО.

Во описот на работни задачи на ГИО се вбројува и унапредувањето на глобалните цели и развојот, одобрување и, онаму каде што е потребно, имплементација на:

- ▶ Глобални стратегии и планови;
- ▶ Заеднички стандарди, методологии и политики коишто треба да бидат унапредени кај компаниите-членки;
- ▶ Иницијативи за вработени, вклучително и критериуми и процеси за примање, оценување, развој, наградување и пензионирање партнери;
- ▶ Подобрување квалитет и програми за заштита;
- ▶ Предлози во поглед на регулаторни работи и јавни политики;
- ▶ Политики и упатства што се однесуваат на услугите кон меѓународни клиенти од компаниите-членки, развој на деловноста, пазари и брендирање;
- ▶ Развојни фондови на ЕУ и приоритети за инвестирање;
- ▶ Годишни финансиски извештаи на ЕУГ и буџети;
- ▶ Препораки на ГСО

ГИО исто така има моќ да посредува и да решава спорови меѓу земјите -членки на ЕУГ.

Комисији за ГИО

Воспоставени од ГИО, спојувајќи претставници од трите области, комисиите на ГИО се одговорни за давање препораки на ГИО. Како дополнување на Глобалниот ревизорски комитет, постојат комисији за глобални пазари и инвестиции, глобални клиенти, спојување пазари,

талант, управување со ризик, ревизија, советување, даноци и услуги за советување при трансакции,

Глобална работна група

Оваа група ги обединува членовите на ГИО, комисиите на ГИО и регионалните лидери. Глобалната работна група има за цел да го унапреди заедничкото разбирање меѓу компаниите-членки за стратешките цели на ЕУ и конзистентноста во работењето, во рамки на целата организација.

Компании - членки на ЕУ Глобал

Согласно регулативите на ЕУ Глобал, компаниите-членки се обврзуваат да ги следат целите на ЕУ, како што е давањето висококвалитетни услуги насекаде низ светот. Со таа цел, компаниите-членки се обврзани да ги спроведат глобалните стратегии и планови и да го одржат пропишаниот делокруг на услужна способност. Од нив се бара да се во согласност со заедничките стандарди, методологии и политики, вклучително и оние коишто се однесуваат на методологијата на ревизија, квалитетот и управувањето со ризик, независноста, споделувањето знаење, човечки ресурси и технологија.

Пред сè, компаниите-членки на ЕУ Глобал се посветени на вршење на нивните професионални работи согласно применливите професионални и морални стандарди, како и применливите законски барања. Ваквата посветеност на интегритетот и правичното работење се зајакнати од Глобалниот кодекс на однесување (види страница 11).

Покрај усвојувањето на регулативите на ЕУ Глобал, компаниите-членки влегуваат во неколку други договори коишто ги покриваат аспектите на нивното членство во организацијата на ЕУ, како што се правото и обврската за користење на името на ЕУ и споделувањето знаење.

Фирмите-членки се предмет на проверка на оценката на нивното придржување кон условите на EYG и политиките како што се независноста, квалитетот на ревизија, управувањето со ризици, како и методологијата за контрола и човечки ресурси. Земјите што се членки на ЕУ, коишто не можат да ги исполнат условите за квалитет, како и други услови за членство во ЕУ Глобал, подложни се на исклучување од ЕУ Глобал.

Посветеност на одржлив квалитет на ревизијата

Инфраструктура за поддршка на квалитетот

Квалитет во нашите услуги

Визијата 2020+, во којашто е заснована целта, амбицијата и стратегијата на ЕУ, ги повикува компаниите-членки на ЕУ да даваат исклучителни услуги кон клиентите низ целиот свет. Ова е овозможено од неотповикливата обврзаност за квалитет и услуги коишто се професионално и глобално конзистентни и означуваат услуга што се заснова на објективност, професионален скептицизам и придржување кон стандардите на ЕУ и професионалните стандарди.

Фирмите-членки на EYG и нивните сервисни линии имаат одговорност за давање квалитетни ангажмани, вклучително и прегледи на квалитетот на управување и проверка на квалитетот на ангажманите во реално време, при што се мери усогласеноста со професионалните стандарди и сите наши политики.

Визијата 2020+ ја јакне обврската за квалитет во сите наши услуги, вклучително и ревизиите. Исто така, резултатите со зголемена јасност во улогата на проценката на ризик во политиките и видовите практика, коишто се во функција на поддршка и подобрување на квалитетот на ревизиите.

Глобалниот заменик претседавач за ревизија ја координира усогласеноста на компаниите-членки, како и примената на политиките и процедурите на ЕУ за ревизорски услуги.

Професионална практика

Глобалниот вицепретседавач за професионална практика, насловен уште и како Директор за професионална практика (ДПП), е под надзор на Глобалниот потпретседавач за ревизија и неговата работа е да воспостави глобални политики и процедури за контрола на квалитетот на ревизиите. Секоја од обласните ДПП се под надзор на Глобалниот ДПП и Обласниот лидер за ревизија. Со ова се помага во давањето поголемо уверување во поглед на објективноста на квалитетот на ревизијата и процесот на консултација.

Глобалниот ДПП, исто така води и врши надзор над Групата за професионална практика. Таа претставува глобална мрежа од специјалисти за технички предметни работи во сметководството и стандардите за ревизија, кои

што даваат консултации за сметководство, ревизии и работи поврзани со финансиско известување, и вршат разновиден мониторинг на видовите практика и активностите за проценка на ризик.

Глобалниот ДПП врши надзор над развојот на Глобалната методологија за ревизија на ЕУ (ЕУ ГМР) и поврзаните технологии, со цел да бидат конзистентни со релевантните професионални стандарди и регулаторни барања. Глобалната група за професионална практика, исто така врши надзор над развојот на програмите за упатство, обука и надзор, како и процесите коишто се користат од експертите во компаниите-членки за конзистентно и ефективно вршење на ревизиите. Глобалниот, регионалниот и подрегионалниот ДПП, заедно со други професионалци кои работат со нив во секоја компанија-членка, имаат познавања за луѓето, клиентите и процесите во ЕУ и достапни се за консултации со тимовите што се вклучени во ревизии.

Често се воведуваат и дополнителни ресурси за подобрување на групата за професионална практика, вклучително и мрежи од професионалци, фокусирани на:

- ▶ известување за внатрешна контрола и поврзани аспекти на нашата методологија за ревизија
- ▶ Сметководство, ревизија и прашања поврзани со ризик за конкретни индустрии и сектори;
- ▶ Прашања по конкретни настани како што се; области со граѓански и политички немири; државен долг и поврзано сметководствено, ревизиско и финансиско известување и импликации од обелоденување;
- ▶ Општи прашања за ангажмани и како ефективно да се работи со ревизорски комитети;

Управување со ризик

Одговорноста за испорака на висок квалитет на услуги и сопственоста на ризиците поврзани со квалитетот е сместена во членките фирми и нивните сервисни линии. Помеѓу останатите работи, глобалниот лидер за управување со ризици го надгледува управувањето со тие ризици од членките фирми како што истото постојано го прави во однос на другите ризици во организацијата, како составен дел од пошироката рамка за управување со ризиците во компанијата.

Партнерите од компаниите-членки се назначуваат за предводење иницијативи за проценка на ризик во давањето услуги на компаниите-членки, поддржани од останатите вработени и професионалци. Глобалниот лидер за управување со ризици, исто така има одговорност за воспоставување глобално конзистентни

приоритети за вршење проценка на ризик и управување со ризик на целокупната ЕУ организација. Овие приоритети се поставени каскадно кон компаниите-членки, а нивното извршување се следи со формална програма за управување со ризик во друштвата.

Глобална политика за доверливост

Чувањето доверливи информации е вкоренето во секојдневните активности на фирмите-членки на ЕУ Глобал. Почитувањето на интелектуалниот капитал, како и сите други чувствителни и доверливи информации, се основа во рамките на Глобалниот кодекс на однесување, којшто дава јасен збир на однесувања што се очекуваат од сите ЕУ вработени. Глобалната политика за доверливост дополнително го деталзира овој пристап кон заштита на информациите и ја одразува постојаната употреба на ограничени податоци. Оваа политика обезбедува дополнителна јасност за ЕУ вработените и формите: претставува основен елемент на еден поширок пристап, којшто вклучува и други клучни политики за судир на интереси, како заштита на лични податоци и чување податоци. Останати елементи од ова упатство се:

- ▶ Упатство за користење на социјалните медиуми
- ▶ Информации за справување со најразлични барања

Покрај тоа, глобалната политика за пријавување на измама, нелегални акти и други непочитувања на закони, регулативи и Кодексот на однесување на ЕУ бараат од професионалците на ЕУ да пријават кога ќе забележат какво било однесување за кое се верува дека претставува повреда на применливиот закон или регулатива, согласно стандардниот или Глобалниот кодекс на однесување на ЕУ. Ова вклучува неовластено или несоодветно откривање на доверливи информации.

Понатаму, глобалната политика за заштита на личните податоци поддржува и се заснова врз одредби во рамките на ЕУ Глобалниот кодекс на однесување во врска со почитување и заштита на личните информации, во согласност со локалното законодавство и професионалните стандарди, а неодамна беше ажурирана за да се усогласи кон регулативата на Европската Унија (ЕУ) за општа заштита на податоците.

Безбедност на електронски податоци

Управувањето со ризикот од големи и комплексни напади врз електронските податоци е дел од деловното работење на сите компании. Додека од една страна не постојат системи што се имуни на заканите од напади врз електронските податоци, ЕУ Македонија демонстрира будност во чекорите коишто ги презема обезбедувајќи заштита на податоците на клиентите. ЕУ има проактивен пристап кон заштитата на електронските податоци и тој вклучува спроведување технологии и процеси што се неопходни за управување и минимизирање на ризиците од напади врз електронските податоци глобално. ЕУ програмите за безбедност на информации и заштита на податоци, усогласени со индустриските практики и применливата правна регулатива, се дизајнирани да обезбедат заштита од неовластено откривање податоци. Формиран е и посветен тим, составен од внатрешни и надворешни специјалисти за безбедност на електронски

податоци, кој активно ги надгледува и заштитува системите на ЕУ.

Покрај техничките и оперативни контроли, сите лица вработени во ЕУ се обврзани писмено да го потврдат нивното разбирање на принципите содржани во Глобалниот кодекс на однесување на ЕУ и нивната заложба да се придржуваат до нив и да учествуваат во годишната едукативна програма околу подигнување на свеста за безбедноста. Постојат повеќе политики коишто ја опишуваат потребната грижа што мора да се применува кон технологијата и податоците, вклучувајќи но не ограничувајќи се на глобалната политика за безбедност на информации и глобалната политика за прифатливата употреба на технологија. Политиките и процедурите за безбедност на електронски податоци на ЕУ, ја препознаваат потребата од навремена комуникација. Лицата вработени во ЕУ, преку редовна комуникација се потсетуваат на нивните одговорности кон овие политики и општата практика за зголемување на свеста за безбедноста.

Компоненти на програмата за контрола на квалитетот на ревизијата

Во следниве делови ги опишуваме главните компоненти од програмата за контрола на квалитетот на ревизијата кои ЕУ македонија ги следи:

- ▶ Вградување на професионални вредности
- ▶ Систем за внатрешна контрола на квалитет
- ▶ Прифаќање клиенти и продолжување со работка
- ▶ Вршење ревизии
- ▶ Преглед и консултации
- ▶ Ротација на партнери за ревизија и долгорочна соработка
- ▶ Прегледи за квалитетот на ревизиите
- ▶ Надворешни прегледи за контрола на квалитет
- ▶ Усогласеност со законските барања

Примена на професионални вредности

Одржлив квалитет на ревизијата

Квалитетот е основата за исклучителна услуга кон клиентите и е составен дел од нашата работа и централна одговорност е да обезбедиме доверба кај пазарите на капитал. Ова е прсликано во Одржливата програма за квалитет на ревизијата (SAQ), којашто за нашата ревизорска практика претставува највисок приоритет.

Секоја фирма-членка којашто е дел од нашата глобална структура е посветена на обезбедување висококвалитетни ревизии. Таа е имплементирана локално а координирана глобално. Зборот „ одржлив “ во SAQ се користи за да се докаже дека ова не е еднократна, краткорочна иницијатива, туку тековен процес на подобрување.

SAQ се состои од 6 компоненти: тонот на врвот, зајакнување на способностите на луѓето, поедноставување и иновации, дигитални и технолошки иновации во ревизијата, оспособување и квалитетна поддршка и следење и одговорност. Овие столбови се

подржани како темел за опслужување на јавниот интерес.

Ние направивме значителен напредок преку SAQ. Наодите на внатрешната и надворешната контрола на ЕУ покажуваат подобрување на глобално ниво, а ние остваруваме поголема конзистентност во извршувањето. Лансиравме алатки од светска класа, коишто го подобруваат квалитетот и вредноста на нашите ревизии. Нашата способност да испорачаме конзистентност делумно се базира врз употребата на ЕУ Canvas, нашата платформа за “онлајн” ревизија, на ЕУ Helix платформа за аналитички постапки и ЕУ Atlas платформа за истражување.

Клучна карактеристика на ЕУ Canvas е порталот за клиенти, кој им овозможува на клиентите да комуницираат со ревизорските тимови и да потврдат какви информации побарале ревизорите и дали се обезбедени тие информации. ЕУ Canvas исто така ја олеснува употребата на програмата за управување со проектот Milestones, која им помага на ревизорските тимови да следат и да ги нагласат потенцијалните прашања што треба да се решат за време на процесот на ревизија.

Кога временските фази на ревизијата (Milestones) се комбинирани со ЕУ Client Portal, тимовите во своите ангажмани имаат повеќе време да се фокусираат, да бидат љубопитни и да бидат скептични. Како резултат на тоа подобрен е квалитетот на ревизијата.

Други неодамнешни иницијативи на SAQ вклучуваат: нов пристап кон сликовно прикажување на внатрешните контроли и процеси на компанијата; Алатка за личен обем на работа, преку која се проверуваат личните одговорности и се врши проценка дали се располага со доволно време за да бидат извршени ревизии со висок квалитет; Размислување за резултатот (Purpose-Led Outcome Thinking -PLOT), рамка која се фокусира на однесувањата кои придонесуваат до извршување на ревизии со висок квалитет: Преглед на клучни наоди, што помага при обука на нашите тимови.

Исто така постои мрежа на лидери за овозможување на квалитетот (QELs), сеопфатен глобален комитет за квалитет на ревизијата и култура и однесување. Тие ни помагаат при извршување и прегледување на анализата на причинители и разбирање на влијанието на нашите иницијативи за постигнување на квалитетни резултати, подобро однесување и континуирано подобрување на размислувањето.

Квалитет на ревизијата е нешто што секој член на тимот треба да го разбере и да биде посветен во неговото имплементирање на локално ниво. SAQ и е важен за сите наши цели и амбиции и секоја регионален и локален лидер треба да има надзор над напорите за постигнување на тие цели.

Инфраструктурата на SAQ ни покажува дека квалитетот на ревизијата е единствен и најважен фактор при носењето на одлуки и клучна мерка на која се заснова репутацијата.

Тонот на врвот

Раководството на ЕУ Македонија е одговорно за поставување на правилниот тон на врвот и прикажување на посветеноста на ЕУ за градење подобар деловен свет, преку своето однесување и делување. Иако тонот на врвот е клучен, нашите вработени подеднакво разбираат дека квалитетот и професионалната одговорност започнуваат со нив. Нашите заеднички вредности, коишто ги инспирираат нашите луѓе и ги водат до правилните одлуки, како и нашата посветеност за квалитет, се всадени во нашето постоење и се сè што ние правиме.

Пристапот на ЕУ кон деловната етика и интегритетот се содржани во ЕУ Глобалниот работен кодекс на однесување и други политики, и се всадени во консултативната култура, програмите за обука и внатрешните комуникации на ЕУ. Високото раководство постојано ја зајакнува важноста на квалитетното вршење на работата и усогласеноста со професионалните стандарди и нашите политики, предводејќи со пример и преку различни типови комуникација. Исто така, програмите за контрола на квалитет на ЕУ го оценуваат квалитетот на професионалните услуги како клучна мерка при оценувањето и наградувањето на сите професионалци.

Културата на ЕУ дава силна поддршка на соработката и особено ја потенцира важноста на консултациите при справување со комплексно или субјективно сметководство, ревизија, известување и прашања поврзани со регулаторните барања и независноста. Веруваме дека е важно да се утврди дека ангажираните тимови и клиентите доследно ги следат консултантските совети и ова го потенцираме кога е потребно.

Постојан став на ЕУ Македонија е дека ниту еден клиент не е поважен од професионалното реноме - реномето на ЕУ Македонија и реномето на секој наш професионален експерт.

Работен кодекс

Промовираме култура на интегритет меѓу нашите професионални лица. Глобалниот работен кодекс на ЕУ поставува јасни стандарди коишто ги предводат нашите активности и нашето деловно работење. Глобалниот работен кодекс на ЕУ е организиран е во пет категории, коишто содржат начела што мора да се следат од сите во ЕУ, со цел да се води однесувањето во сите деловни области:

- ▶ Работење едни со други
- ▶ Работење со клиенти и други
- ▶ Работење со професионален интегритет
- ▶ Одржување објективност и независност
- ▶ Почитување на интелектуалниот капитал.

Преку нашите процедури за надзор на усогласеноста со Глобалниот работен кодекс на ЕУ, како и преку честа комуникација, се стремиме да создадеме средина којашто ги охрабрува сите вработени да се однесуваат одговорно,

вклучувајќи пријавување неправилно работење, без страв од одмазда.

Жешката линија за етика на ЕУ им дава на нашите луѓе, клиенти и сите други кои се надвор од организацијата, прилика за доверливо пријавување, активност којашто потенцијално вклучува неетичко или несоодветно однесување или однесување коешто ги крши професионалните стандарди или на кој било начин е неконзистентно со ЕУ Глобалниот работен кодекс. Жешката линија за етика се одржува од надворешна организација, којашто дава доверливи и, доколку е потребно, анонимни услуги за пријавување за компаниите од целиот свет.

По добивањето пријава на жешката линија на ЕУ, без разлика дали се работи за телефонски повик или преку Интернет, таа брзо/навремено добива внимание. Во зависност од содржината на пријавата, соодветните лица од Управување со ризици, Човечки ресурси, Правна служба или други функции се вклучуваат во справување со пријавата. За прашањата што се пријавени вон Жешката линија за етика на ЕУ, се следат истите постапки.

Нашите вредности: Кои сме ние?

Луѓе кои покажуваат интегритет, почит и тимска работа

Луѓе со енергија, ентузијазам и храброст за предводење

Луѓе кои градат врски врз основа на правилен начин на работење

Внатрешен систем за контрола на квалитет

Структура

Реномето на ЕУ Македонија за давање високо квалитетни, професионални, ревизорски услуги на независен, објективен и морален начин е основа за нашиот успех како независни ревизори. Континуирано инвестираме во иницијативи за унапредување на објективноста, независноста и професионалниот скептицизам. Ова се основните атрибути на една висококвалитетна ревизија.

Во ЕУ Македонија, нашата улога како ревизори е да дадеме мислење за објективно претставување на финансиските извештаи на компаниите во коишто вршме ревизија. Составуваме квалификувани тимови за давање на нашите услуги, повикувајќи се на нашата стручност во сите индустриски сектори и услуги. Постојано се стремиме да го подобриме нашиот квалитет

и процес на управување со ризици, така што квалитетот на нашата услуга е на постојано високо ниво.

Препознаваме дека во денешната средина, којашто се карактеризира со континуирана глобализација, брзото движење на капиталот и влијанието на промените во технологијата – квалитетот на нашите ревизорски услуги никогаш не бил поважен. Како дел од Визијата 2020+, ЕУ продолжува со големи инвестиции во развојот на ревизорската методологија, алатки и други ресурси што се потребни за поддршка на давањето квалитетна услуга.

Додека пазарите и чинителите продолжуваат со барање висококвалитетни ревизии, тие истовремено сè повеќе бараат ефикасно и ефективно давање ревизорски услуги. Покрај споменатите инвестиции, ЕУ продолжува да бара начини за подобрување на ефективност и ефикасноста на ревизорската методологија и процеси, истовремено подобрувајќи го квалитетот на ревизијата.

Правиме напори да откриеме во кои делови, квалитетот на нашата ревизија можеби не ги задоволува нашите очекувања и очекувањата на чинителите, вклучително и надворешни регулатори на ревизорските фирми. Бараме начини да учиме од надворешни и внатрешни инспекциски активности и да утврдуваме причини за квалитет, со цел за континуирано подобрување на квалитетот на ревизиите, и веруваме дека важен дел од процесот на инспекција на ревизиите е да се преземат ефективни и соодветни активности за подобрување на квалитетот.

Ефективност на системот за контрола на квалитетот

ЕУ создаде и примени сеопфатна низа од глобални политики и разни типови практика за контрола на квалитетот на ревизијата. Тие се во согласност со условите што се пропишани од Меѓународните стандарди за контрола на квалитет, издадени од Меѓународниот одбор за стандарди за ревизија и уверување (МОСРУ). ЕУ Македонија ги усвои овие глобални политики и процедури и ги дополни за да бидат во согласност со локалните закони и професионални упатства и за решавање на специфичните деловни потреби.

Исто така, ја спроведуваме програмата на ЕУ за Проверка на квалитетот на ревизијата (ПКР), со цел да оцениме дали нашиот систем за контрола на квалитетот на ревизијата бил делотворен на начин на којшто би се обезбедило разумно уверување дека ЕУ Македонија и нашите вработени работат согласно применливите професионални и внатрешни стандарди и законски прописи.

Резултатите од ПКР програмата и надворешните (екстерните) инспекции се оценуваат и се соопштуваат на ЕУ Македонија, со цел за да може да обезбеди основа за постојано усовршување на квалитетот на ревизијата, во согласност со највисоките стандарди на професијата.

ГИО има одговорност за спроведувањето програми за подобрување на квалитетот и заштитата. Како такво, ги анализира резултатите од нашата внатрешна програма за ПКР и надворешните (екстерните) регулаторни проверки,

како и клучните активности, наменети во областа за подобрување.

Неодамнешните резултати од ваквото следење, заедно со повратните информации од независните регулаторни инспекциски посети, добиени неодамна, овозможува ЕУ Македонија да донесе заклучок дека нашите системи за внатрешна контрола се дизајнирани на соодветен начин и работат ефективно.

Прифаќање клиенти и продолжување соработка

Политики на ЕУ

Глобалната политиката за прифаќање клиенти и за продолжување соработка на ЕУ, поставува начела за фирмите-членки, според коишто се одлучува дали да се прифати нов клиент или нов ангажман или дали да се продолжи соработката со веќе постоечки клиент или ангажман. Ваквите начела се од темелно значење за одржувањето квалитет, управувањето со ризик, заштитата на нашите вработени и усогласеноста со законските прописи. Целите на политиката се следни:

- ▶ Воспоставување строго утврден процес за проценка на ризик и донесување одлуки за прифаќање или продолжување соработка со клиенти
- ▶ Усогласеност со применливите прописи за независност
- ▶ Препознавање и соодветно справување со конфликт на интереси
- ▶ Препознавање и одбивање клиенти кои претставуваат преголем ризик
- ▶ Барање консултација со одговорните стручни лица за да се утврдат дополнителни постапки за управување со ризик за специфични фактори со висок ризик
- ▶ Усогласеност со законските, регулаторните и професионалните барања

Покрај тоа, глобалната политика на ЕУ за конфликт на интереси ги поставува глобалните стандарди за справување со категории на потенцијален конфликт на интереси и постапките за нивно препознавање. Исто така, содржи и одредби за управување со потенцијален конфликт на интереси што е можно побрзо и поделотворно, преку примена на соодветни мерки. Ваквите мерки варираат од добивање согласност од клиент за компанија-членка на ЕУ за работа со друг клиент каде може да постои конфликт на интерес, утврдување на посебни тимови на, ангажман за кај два или повеќе клиенти, имплементирање на "кинески ѕид" помеѓу тимовите или одбивање ангажман од компанија-членка, со цел да се избегне идентификуваниот конфликт.

Глобалната политика на ЕУ за конфликт на интереси и соодветното упатство ја зема предвид зголемената комплексност на ангажманите и односите со клиентите, како и потребата за брзина и точност во одговорите кон клиентите. Новите измени, исто така се усогласени со

најновите Меѓународни етички стандарди за сметководители (IESBA).

Примена на политиката во пракса

Го користиме (PACE), Постапка за прифаќање клиенти и ангажмани, интранет систем за ефикасно координирање на прифаќањето ангажман од клиент и продолжување соработка во согласност со глобалните политики, сервисните линии услужните политики и политиките на фирмите-членки. PACE ги води корисниците низ условите за прифаќање или продолжување соработка и ги утврдува политиките и упатува на професионалните стандарди што се потребни за проценка на деловните можности и поврзаните ризици.

Како дел од овој процес, ние внимателно ги разгледуваме ризиците на потенцијалните клиенти и ангажмани и неколку постапки за длабинска анализа. Пред да прифатиме нов ангажман или клиент, утврдуваме дали имаме доволно ресурси за обезбедување квалитетна услуга, особено во стручни области, како и дали услугите што ги бара клиентот се соодветни за нас. Постапката за одобрување е строга и не е можно прифаќање нов ангажман за ревизија без претходно одобрение од нашиот ДПП.

Во текот на нашата годишна постапка за продолжување на соработката со клиенти и ангажмани, ја разгледуваме обезбедената услуга и нашата способност да продолжиме со обезбедување квалитетни услуги, и потврдуваме дека клиентите ја делат посветеноста на ЕУ Македонија за квалитет и транспарентност во финансиското известување. Партнерот кој раководи со секоја ревизија, заедно со нашето раководство за ревизии и уверувања, на годишна основа врши преглед на нашиот однос со клиентот, кој е предмет на ревизија, со цел да утврди дали продолжувањето е соодветно.

Како резултат на оваа проверка, одредени ревизиски ангажмани се утврдени како ангажмани со високи барања, и според тоа, подлежат на дополнителни контроли во текот на ревизијата (подетален надзор), а соработката со некои клиенти се раскинува. Како и кај постапката за прифаќање нов клиент, нашиот ДПП е вклучен во постапката за одлучување во врска со продолжувањето соработка и мора да се согласи со одлуките за продолжување соработка.

Одлуката за прифаќање нов клиент, како и одлуката за продолжување соработка со постоечки клиент зависат од процената на ревизорскиот тим за тоа дали раководството на компанијата може да изврши притисок врз нас, да прифатиме несоодветни заклучоци за сметководството, ревизијата и известувањето, со што може да се намали квалитетот. Разгледувањата и заклучоците за интегритетот на раководството се од клучна важност за одлуките за прифаќање или продолжување соработка.

Вршење ревизии

ЕУ значително инвестира во подобрување на методологиите и алатките за ревизија, со цел да продолжи

со извршување на високо квалитетни ревизии. Оваа инвестиција ја одразува посветеноста на ЕУ во градењето доверба на пазарите на капитал и во економиите насекаде во светот.

Методологија на ревизијата

Глобалната методологија за ревизија (ЕУ GAM или ЕУ ГМР) обезбедува глобална рамка за обезбедување висок квалитет на ревизорските услуги преку постојана апликација на мисловен процес, одлуки и процедури во ревизорските ангажмани, без оглед на нивната големина. ЕУ GAM исто така бара и усогласување со соодветните етички барања, вклучувајќи независност од клиентот, врз коишто вршиме ревизија. Вршењето проценки на ризик, нивното прегледување и измена како што е соодветно, како и користењето на таквите проценки за утврдување на природата, времето и опсегот на процедурите за ревизијасе основа за ЕУ ГМР. ЕУ ГМР, исто така потенцира примена на професионален скептицизам при извршувањето на процедурите за ревизија. ЕУ ГМР е заснована на Меѓународните ревизорски стандарди (МСР) и е дополнета во Македонија, со цел да биде во согласност со локалните ревизорски стандарди во Република Северна Македонија и регулаторните или законски барања .

Користејќи ја online алатката ЕУ Atlas, ревизорите во ЕУ имаат на располагање верзија на ЕУ ГМР, којашто е организирана во фази и теми, со цел да ја фокусира нашата ревизорска стратегија на ризиците на финансиските извештаи, како и дизајнирањето и извршувањето на соодветниот ревизорски одговор на тие ризици. ЕУ ГМР се состои од две клучни компоненти - барања и упатства, како и поткрепувачки форми и примери. Барањата и упатствата ги одразуваат двете ревизорските стандарди и ЕУ политиките. Формите и примерите вклучуваат водечки практични илустрации што ќе им помогнат во извршувањето и документирањето на ревизорските постапки.

Со помош на технологијата, ЕУ GAM може да се „профилира“ или прилагоди да ги даде потребните барања и упатства, во зависност од природата на субјектот, предмет на ревизија. На пример, постојат профили за котираните ентитети и останатите кои се сметаат помалку сложени ентитети. Подобрувањата на методологијата на ревизија се врши редовно како резултат на нови стандарди, нови ревизорски прашања и проблеми, искуства од примената и резултати од надворешна и внатрешна инспекција. Дополнително, ние ги следиме тековните и нови случувања и издаваме навремен план за ревизија и други потсетници. Овие потсетници ги нагласуваат областите забележани за време на инспекциите, како и други клучни теми од интерес за нашиот локален регулатор и Меѓународниот форум на независни регулатори на ревизија (IFIAR) Поточно, ние се подготвуваме за имплементација на ISA 540 (Revised), Ревизија на сметководствени проценки и поврзани обелоденувања (ефективни за ревизии во периоди кои започнуваат после 15 декември 2019), преку подигање на свеста за барањата на новиот стандард и обезбедување

потсетници за вршење процедури за проценка на ризикот, специфични за ревизијата на сметководствените проценки, и дизајнирање и изведување на ревизорски постапки кои одговараат на тие ризици.

Технологија

Нашите ревизорски тимови користат технологија со цел за да им помогне при извршувањето и документирањето на извршената работа во согласност со ЕУ ГМР.

ЕУ Canvas, нашата глобална ревизорска платформа, лежи во срцето на ревизијата и ни овозможува да обезбедиме висококвалитетна ревизија. ЕУ Canvas е изграден користејќи најсовремена технологија за веб апликации. Ова ни овозможува да обезбедиме безбедност на податоците и да го развиваме нашиот софтвер за да одговориме на промените во сметководствената професија и регулаторното опкружување.

Со користење профилирани прашања, ревизорските ангажмани во ЕУ Canvas автоматски се конфигурираат со информации што се однесуваат на барањата на листата за нашите клиенти и индустријата, со што ни помага да ги одржуваме нашите ревизорски планови прилагодени и ажурирани, како и ни обезбедува директна поврзаност со нашите ревизорски насоки, професионални стандарди и примери за документација. ЕУ Canvas е изграден кориснички 'интерфејс', којшто им овозможува на корисниците да ги визуелизираат ризиците и нивниот однос кон нашиот планиран одговор или работа во клучните области. ЕУ Canvas, исто така им овозможува поврзување на нашите ревизорски тимови, со цел за подобро да ги комуницираат ризиците и инструкциите, така што групацискиот основен тим за секоја ревизија има контрола на планирање и надзор на ревизијата.

ЕУ Canvas вклучува Клиентски портал, за да им помогне на тимовите да комуницираат со клиентите и да ги рационализираат барањата на клиентот. Мобилни апликации се интегрирани со ЕУ Canvas за да им помагаат на нашите луѓе во нивната ревизорска работа; на пример, при следењето на статусот на ревизијата, сигурно собирање на ревизорските докази и вршење на набљудување на пописот на залихите.

Ревизорските тимови користат други софтверски апликации, форми и обрасци во текот на различните фази на ревизијата, кои им помагаат во спроведувањето на процедурите, подготовката и документирањето на ревизорските заклучоци и извршувањето анализи. Ова вклучува ЕУ паметна автоматизација, збирка апликации кои се развиваат и се распоредуваат на глобално ниво преку ЕУ Canvas, за да им овозможат на професионалците за ревизија на ЕУ дигитално извршување на постапки и процеси на ревизија.

Во ЕУ, ние правиме анализа на податоците како составен ден на нашите ревизии. Нашата употреба на податоците и анализите не е само за дополнување на процедурите или визуелизациите. Станува збор за земање големи количини податоци од компаниите и примена на нашата глобална технологија (ЕУ Helix) и методологија (ЕУ GAM) за ревизија на тие податоци.

EY Helix е библиотека на анализатори на податоци што се користат при нашите ревизии. Овие анализатори на податоци ја трансформираат ревизијата со анализирање поголем број релевантни податоци во ревизијата, идентификувајќи ги проблемите без користење модели и трендови во податоците и помага да се насочат подобро ревизорските потреби. Исто така, ни дава подобра перспектива, подобар увид и подлабоко разбирање на трансакциите и други области на ризик.

Развивме анализи коишто од почеток до крај ги покриваат работните циклуси на нашите клиенти, поддржани од програми за ревизија, засновани на анализа, за да помогнат во нивната примена .

Користејќи ги анализите на EY Helix, нашите ангажирани тимови можат да ги подобрат нивните оценки на ризиците од ревизијата, овозможувајќи ревизија на високоризични трансакции и овозможувајќи им на нашите луѓе, поставување подобри прашања за наодите од ревизијата и оценување на резултатите.

EY Atlas е глобална технолошка платформа којашто им овозможува на нашите ревизори да пристапат до најновите сметководствени и ревизорски содржини, вклучувајќи надворешни стандарди, толкувања на EY и мисли на раководството.

Формирање ревизорски тимови

Политиките на EY Македонија бараат годишен преглед на распоредот на ревизии на партнерите од нашето Раководство за уверување и ДПП, со цел да се осигура дека стручните лица кои извршуваат ревизии во друштва коишто котираат на берзата, ги поседуваат соодветните квалификации (т.е. знаење, вештини и способности) за да ги исполнат своите ревизорски одговорности и дека тие работат во согласност со применливите законски прописи за ротација на ревизори.

Распделувањето луѓе во ревизорските тимови е исто така во надлежност на Раководството за ревизија. Факторите што се земаат предвид при распределбата на луѓе во ревизорски тимови вклучуваат: компетентност, опсег и комплексност на ревизијата, специјализирано знаење и искуство од областа на одредена индустрија, траење на ревизијата, континуитет и можности за обука на работното место. Кај покомплексните ревизии се разгледува дали постои потреба од посебна или дополнителна стручност за дополнување и подобрување на ревизорскиот тим.

Во многу случаи, внатрешните стручни лица се назначуваат како дел од ревизорскиот тим за да помагаат во спроведувањето на ревизорските постапки и да стекнат соодветни ревизорски докази. Ваквите стручни лица се ангажираат во ситуации коишто бараат посебни вештини или знаење, како што се информациски системи, вреднување средства и актуарска анализа.

Преглед и консултации

Преглед на извршена ревизија

Во политиките на EY се опишани условите за навремено и директно вклучување на поискусните експерти, како и потребното ниво на преглед за извршената работа . Сениорските членови од ревизорскиот тим вршат детален преглед на ревизорската документација за да се утврдат точноста и целосноста. Партнерите и менаџерите во ангажманот извршуваат проверка на повисоко ниво, за да ја утврдат соодветноста на ревизорската работа во целина и презентацијата на поврзаните сметководствени и финансиски извештаи. Претставниците на даночните органи вршат преглед на значајните даночни и други релевантни работни документи. За друштвата што котираат на берза или одредени други друштва, прегледувачот на квалитетот на ревизијата (описан подолу), врши увид во значајни области од сметководството, финансиското известување и вршењето ревизија, како и во финансиските извештаи на друштвото, што е предмет на ревизија и во нашиот извештај. Природата, времетраењето и опсегот на прегледите на ревизијата зависат од многу фактори, вклучувајќи и:

- ▶ Ризикот, материјалноста, субјективноста и сложеноста на предметот на ревизија
- ▶ Способноста и искуството на членовите на ревизорскиот тим, задолжени за подготовка на ревизорската документација
- ▶ Степенот на директно учество на прегледувачот во ревизијата
- ▶ Опсегот на користење консултации

Нашите политики, исто така ги опишуваат улогите и одговорностите на секој член од ревизорскиот тим за управување, насочување и надгледување на ревизијата, како и барањата за документирање на нивната работа и заклучоци.

Барања за консултации

Консултантски политики на EY се изградени врз култура на соработка, при што ревизорските професионални лица се охрабруваат да споделуваат перспективи за комплексно сметководство, ревизија и пријавување проблеми. Условите за консултации и сродните политики се создадени на начин што ги искористуваат правилните ресурси, за да можат ревизорските тимови да донесуваат соодветни заклучоци.

Консултирањето е вградено во процесот на донесување одлуки; тоа не претставува само процес на давање совети.

За сложени и чувствителни прашања, имаме формален процес за барање консултации надвор од ревизорскиот тим, со останатите вработени кои имаат поголемо искуство или стручно знаење, пред сè со директорот за професионална практика и вработените задолжени за независноста. Во интерес на објективноста и професионалниот скептицизам, нашите политики од

членовите на одделот за стручна практика и независност, како и некои други, бараат да се повлечат од консултациите доколку даваат услуги или давале услуги во даден временски период, на клиентот на кој однесува советувањето. Во овој случај, ќе бидат назначени други соодветни поединци.

Консултантски политики на ЕУ, исто така бараат да ги документираме сите консултации, вклучувајќи и писмена согласност од лицето или лицата кои биле консултирани, со цел да се докаже нивното разбирање на материјата и нејзино разрешување.

Проверки за квалитетот на ревизиите

Проверка на квалитетот на ревизијата се врши од ревизорски партнери, во согласност со професионалните стандарди за ревизија на сите друштва што котираат на берзата и оние што се смета дека имаат повисок ризик. Прегледувачите на квалитетот на ревизијата се искусни професионалци со значајно знаење на областа. Тие се независни од ревизорскиот тим и се способни да обезбедат објективна процена на значајни прашања од областа на сметководството, ревизијата и известувањето. Во ниеден случај, одговорноста на прегледувачот на квалитетот на ревизија не може да биде пренесена на друго лице.

Прегледот на квалитетот на ревизијата вообичаено се врши низ целиот циклус на ревизијата, вклучувајќи го и планирањето, проценката на ризик, ревизорската стратегија и спроведувањето. Политиките и постапките за вршење и документирање на прегледот на квалитетот на ревизијата даваат конкретни насоки коишто упатуваат на природата, времетраењето и опсегот на постапките што треба да се извршат, како и потребната документација со којашто ќе се докаже дека тие се завршени. Нашиот Регионален ДПП го одобрува распоредувањето на прегледите за проверка на квалитетот на ревизиите, извршени за друштва што котираат на берзата и за оние што се сметаат за друштва со висок ризик.

Процес на решавање на професионалните несогласувања во рамките на ревизорскиот тим

ЕУ има култура на соработување, којашто ги охрабрува и очекува луѓето да се изјаснат, без страв од омраза, во случај на професионално несогласување или доколку се чувствуваат непријатно во врска со некое прашање што се однесува за клиент на ревизија. Политиките и постапките ги овластуваат членовите на ревизорските тимови, така што бараат од нив да го искажат своето несогласување во врска со значајни прашања од областа на сметководството, ревизијата и известувањето.

Ваквите политики им се претставуваат на луѓето на почетокот на нивното вработување во ЕУ, а ние продолжуваме да промовираме култура којашто ја зајакнува одговорноста и овластувањето на вработените да ги изнесуваат своите ставови и да ги согледаат гледиштата на другите.

Разликите во стручните мислења, коишто произлегуваат за време на вршењето ревизија, најчесто се решаваат на

ниво на ревизорскиот тим. Сепак, доколку некој поединец кој учествува во расправа во врска со некој проблем не е задоволен со одлуката, тој или таа има и право и обврска да го проследи проблемот на повисоко ниво на одговорност, сè додека не биде постигната согласност или донесена конечна одлука.

Понатаму, доколку прегледувачот на квалитетот на ревизија даде препорака којашто партнерот за проверка на квалитетот на ревизијата не ја прифаќа или доколку проблемот не биде решен на задоволство на прегледувачот, ревизорскиот извештај нема да биде објавен сè додека проблемот не биде решен. Политиките на ЕУ наложуваат документирање на професионалните несогласувања и нивно решавање.

Ротација и долга соработка

ЕУ ја поддржува задолжителната ротација на партнерот за ревизија, со цел да помогне во зајакнувањето на независноста на ревизорот. ЕУ Македонија се придржува на барањата за ротација на партнерот за ревизија, според кодексот на Меѓународниот одбор за етички стандарди во сметководството (МОЕСС) и Законот за ревизија на Република Северна Македонија, како и американската Комисија за хартии од вредност (КХВ), доколку е потребно. ЕУ Македонија ја поддржува ротацијата на партнерот за ревизија, затоа што таа нуди нова перспектива и ја промовира независноста од раководството на друштвото, притоа задржувајќи ја стручноста и познавањето на деловното работење. Ротацијата на партнерот за ревизија, во комбинација со условите за независност, усовершените системи на внатрешна контрола на квалитетот и независниот надзор над ревизијата, помагаат во зајакнувањето на независноста и објективноста и се важни заштитни мерки за квалитетот на ревизија.

За ентитетите од јавен интерес (PIEs), Глобалната политика за независност на ЕУ бара водечкиот партнер за ангажман, прегледувач на квалитет на ангажманот и другите партнери за ревизија кои донесуваат клучни одлуки за прашања од значење за ревизијата (заедно, „клучните партнери за ревизија“) да се ротираат на седум години. За нов ентитет од јавен интерес (вклучително и ново котирано друштво), клучните партнери за ревизија може да останат на ангажманот дополнителни две години пред да се направи промена на целиот тим, доколку тие работеле на компанијата шест или повеќе години пред листирањето.

По завршувањето на максималниот предвиден период за давање на услугата по што следи ротација, главниот ревизорски партнер не смее да води или да контролира ревизорски услуги кон друштвото од јавен интерес ревизорски клиент се додека не помине предвидениот период. Овој период изнесува 5 години за водечкиот ревизорски партнер, 3 години контролорот на квалитет на ангажманот и 2 години за другите партнери кои подлежат на ротација.

Во случаи кога потребниот cooling-off период за водечкиот партнер за ревизија утврден од локалниот законски орган или регулатор е помалки од 5 години, cooling-off период поголем од три години може да биде заменет со инаку потребниот 5 годишен cooling off период. Овој законски исклучок за водечкиот ревизиски партнер може да биде применет само во ревизиски периоди кои почнуваат пред 15 декември 2023.

Покрај барањата за ротација на партнерот за ревизија, кои се применуваат кај клиентите за ревизија од јавен интерес, ЕУ воспостави рамка за долгорочни заштитни асоцијации, која во согласност со барањата на Кодексот IESBA вклучува и разгледување на законите за независност создадени со вклучување на професионалци во текот на долг временски период на ревизија и рамка за заштитни мерки за решавање на ваквите закани.

Поседуваме алатки за следење на ротирањето на партнерите, со цел за да се овозможи успешен надзор над усогласеноста со условите. Исто така, спроведовме и процес за планирање и донесување одлуки за ротација на партнерите, којшто вклучува консултации со и одобренија од нашиот оддел за професионална практика и независнос.

Надворешна ротација

За субјектите од јавен интерес се придржуваме кон барањата за надворешна ротација од чл. 17 (1) од Регулативата за ревизија на ЕУ и локалната регулатива.

Проверки за квалитетот на ревизијата

Глобалната програма за проверка на квалитетот на ревизијата (ПКР) е основа на нашиот процес за надзор над квалитетот на ревизијата. ЕУ Македонија ја спроведува глобалната програма за ПКР, поднесува извештаи за резултатите и подготвува соодветни акциони планови. Првичната цел на програмата е да се утврди дали системите за контрола на квалитет, вклучувајќи ги и оние на ЕУ Македонија, се креирани на соодветен начин и дали тие се применуваат во вршењето ревизија за да се обезбеди разумно уверување за усогласеност со политиките и постапките, професионалните стандарди и законски прописи. Глобалната програма за ПКР е усогласена со насоките што се опфатени во Меѓународниот стандард за контрола на квалитет бр. 1 и амандманот и се дополнуваат доколку е потребно за да се усогласат со професионалните стандарди и законски прописи на Република Северна Македонија. Програмата, исто така придонесува кон постојаните напори на ЕУ Македонија да ги препознае областите во коишто можеме да го подобриме нашето работење и да ги усовршиме нашите политики и постапки.

Глобалната програма за ПКР се спроведува на годишно ниво и е координирана и следена од претставници на мрежата на ДПП, а под надзор на глобалното раководството за ревизија и услуги за уверување.

Ангажманите коишто се проверуваат секоја година, се избираат врз основа на ризик, нагласувајќи ги големите и сложени ревизорски клиенти или оние од значителен јавен интерес вклучувајќи елементи на не предвидливост. Глобалната програма за ПКР вклучува детален преглед на работните документации, притоа земајќи ги предвид ризиците, покривајќи голем број од клиентите кои котираат и кои не котираат на берзата, за да се оцени усогласеноста со внатрешните политики и процедури, барањата на ЕУ ГРМ и релевантните домашни професионални стандарди и законски прописи. Исто така, програмата вклучува и преглед на примерок на неревизорски ангажмани. Со ова се оценува усогласеноста со релевантните професионални стандарди и внатрешни политики и процедури што треба да се применуваат при вршењето неревизорски услуги. Понатаму, се спроведуваат проверки на ниво на практиката (фирма), за да се оцени усогласеноста со политиките и процедурите за контрола на квалитет во рамките на функционалните области што се истакнати во МСКК бр. 1. Глобалната програма за ПКР ги дополнува надворешните контроли на практиката и инспекциските активности, како што се програмите за инспекција на законитоста и надворешното оценување од конкурентите

Последната интерна проверка на квалитет на ЕУ Македонија беше во јули 2014 година, и резултираше со инспекција на еден ревизорски ангажман, означен со „1“, т.е. без материјални наоди или недостатоци. Овие резултати, споредени со два ангажмана, прегледани во 2012 година, и двата оценети дека не содржат значителни наоди или недостатоци. Без разлика дали постојат материјални или занемарливи наоди или недостатоци, Македонија ги анализира наодите од внатрешните и надворешните инспекции за да ги идентификува нивните причини, да изготви акциони планови и за подобрување на квалитетот на ревизиите.

Покрај тоа, ЕУ Македонија беше предмет на AQR преглед на ниво на канцеларија, спроведена во текот на септември 2019 година. Предмет на проверка беа неколку области: Прифаќање и продолжување ангажмани, преглед пред издавањето на извештаите, консултации, формирање ревизорски тимови, учење и едукација, вработување и евалуација на перформансите на вработените. Конечниот извештај од контролата беше издаден во ноември 2019 и не беа утврдени материјални наоди или недостатоци.

Прегледувачите на ПКР и лидерите на тимовите се избираат врз основа на нивните вештини и професионални компетенции во сметководството и ревизијата, како и индустријата за којашто специјализираат; често, тие работат во Глобалната програма за ПКР повеќе години и имаат изразени вештини за извршувањето на програмата. Раководителите на тимови и прегледувачите се назначени да вршат инспекции надвор од матичната локацијата, и се независни од ревизорските тимови што ги оценуваат.

Резултатите од глобалната програма за ПКР и надворешните прегледи на работата и инспекциите се оценуваат и комуницираат со цел за да се подобри квалитетот. Сите планови за подобрување на квалитетот

ги опишуваат дополнителните активности што треба да се преземат, одговорните луѓе, распоредот и крајните рокови, како и потписите за извршени активности. Мерките за решавање проблеми во однос на квалитетот на ревизијата, што се забележани од глобалната програма за ПКР, регулаторните инспекции и од колеги, се решаваат од Раководството за уверување и нашиот ДПП, со дополнето мислење од групите за управување со ризик. Активностите ги надгледува нашиот ДПП и раководството за уверување. Овие програми обезбедуваат значајна повратна информација од надзорот над практиката за нашите континуирани напори за подобрување квалитетот.

Надворешна проверка на квалитетот на ревизијата

Работењето на ЕУ Македонија и нашите регистрирани законски ревизори се предмет на периодична контрола од Институтот на овластени ревизори на Република Македонија (ИОРРМ), и тоа најмалку еднаш на три години. Како дел од овие инспекции, ИОРРМ ги оценува системите за контрола на квалитет и врши проверка на поединечни ангажмани.

Последната контрола за проверка на квалитетот од Институтот на овластени ревизори на Република Северна Македонија беше спроведена во ноември 2019 година. Финалниот извештај беше издаден во март 2020 година и не беа утврдени материјални наоди или недостатоци.

Ние го почитуваме и имаме придобивки од процесот на контрола на ИОРРМ. Детално ги оценуваме покренатите прашања за време на контролата, со цел за да се препознаат областите во коишто можеме да го подобриме квалитетот на ревизија. Заедно со нашиот процес на ПКР, надворешните инспекции ни помагаат во вршењето на нашите ревизии и поврзаниот контролен процес со врвен квалитет, во корист на инвеститорите и други заинтересирани страни.

Ова би можело да се искористи кога јавното објавување на регулаторните наоди е важно и нивното необјавување би се сметало како пропуст или недостаток на транспарентност на локално ниво .

Информации за горенаведениот законодавен орган може да се најдат на интернет-страницата www.iorm.org.mk.

Усогласеност со законските барања

Глобалниот работен кодекс поставува јасни стандарди коишто ги предводат нашите активности и нашето деловно работење. ЕУ Македонија е во согласност со применливите закони и прописи, и вредностите на ЕУ се основа за нашата посветеност во вршењето на вистинската работа. Оваа важна посветеност е поддржана со голем број политики и постапки, објаснето во следниве параграфи подолу.

Антикорупциска политика

Глобалната антикорупциска политика им дава насоки на нашите вработени во однос на одредени неетички и незаконски активности. Таа ја нагласува обврската на нашите вработени да се придржуваат до законите за антикорупција и дава поширока дефиниција за мито. Исто така, ја идентификува одговорноста за поднесување пријава во случај на откривање мито. Препознавајќи го *Insider trading* растечкото глобално негативно влијание на митото и корупцијата, се зголемуваат напорите за воспоставување мерки против подмитување насекаде низ ЕУ, а обуките за нашиот персонал се задолжителни.

Тргување со повластени информации

ЕУ глобалната политика за тргување со повластени информации ја потврдува обврската на нашите луѓе да не тргуваат со хартии од вредност со повластени информации, дава детали за тоа што претставува повластена (инсајдерска) информација и идентификува со кого нашите луѓе треба да се консултираат ако имаат прашања во врска со нивните одговорности .

Трговски санкции

Земајќи го предвид нивото на глобална интеграција на ЕУ, од голема важност е да бидеме свесни за постојано променливата ситуација во поглед на меѓународни трговски санкции. ЕУ ги следи санкциите што се изречени во различни делови од светот, и на нашиот персонал му дава насоки за засегнатите активности.

Приватност на податоци

Глобалната политика за приватност на лични податоци на ЕУ ревидирана и реиздадена во 2018 ги поставува начелата што се применуваат за употреба и заштита на лични податоци, вклучувајќи ги и оние што се однесуваат на тековните, минатите и потенцијалните вработени, клиенти, доставувачи и деловни соработници. Оваа политика е во согласност со барањата на Општите Регулативи за заштита на податоци на Европската Унија, со применливите закони и прописи за заштита на податоци и приватност при обработката на лични податоци. Исто така, ЕУ има правила за деловно работење одобрени од регулаторите на Европската Унија за да се олесни движењето на личните податоци во рамките на мрежата ЕУ. Освен тоа, ние имаме политика што се однесува на посебните услови за приватност и деловни потреби во Македонија.

Зачувување на документи

Политиката на ЕУ Македонија за чување на документи важи за сите ангажмани и вработени. Оваа политика нагласува дека сите документи мора да бидат зачувани за во случај кога некое лице ќе дознае за каква било поднесена или разумно очекувана тужба, парница, истрага, судска покана или друга владина постапка, а којашто не вклучува нас или некој од нашите клиенти и што може да се однесува на нашата работа. Исто така, се однесува на законските прописи во Република Северна Македонија, применливи за подготвување и одржување работни документации, коишто се релевантни за извршената работа.

Типови практика на независност

Политиката на ЕУ за независност, бара од ЕУ Македонија и од нашите вработени да делуваат во согласност со стандардите за независност што се применуваат во посебни ангажмани, вклучувајќи ги на пример, стандардите за независност на Меѓународниот одбор за етички стандарди во сметководството (МОЕСС), на Меѓународната федерација на сметководители (МСФ) и Законот за ревизија на Република Северна Македонија.

Ние ја разгледуваме и вреднуваме независноста од неколку перспективи, вклучувајќи ги: нашите финансиски односи и оние на нашите вработени; работни односи; деловни односи; дозволивоста на неревизорски услуги што им ги нудиме на клиентите кои се предмет на ревизија; дозволена ротација на фирми и ротација на партнер; договори за ревизорски надоместоци; претходно одобрение од Одборот за ревизија (доколку е применливо); и надомест и компензација на партнер.

Неусогласеноста со применливите професионални прописи за независност ќе влијае врз одлуките за унапредување и надомест на одредено лице, и може да доведе до други дисциплински мерки, вклучувајќи и исклучување од ЕУ Македонија.

ЕУ Македонија ги применува глобалните апликации, алатки и процеси на ЕУ, што ни помагаат нам, на нашите стручни лица и други вработени, да постапуваме во согласност со политиките на независност.

Глобална политика за независност на ЕУ

Глобалната политика за независност на ЕУ содржи прописи за независност што се однесуваат на фирмите членки, стручните лица и други вработени во ЕУ. Тоа е силна политика што е креирана според Моралниот кодекс на МОЕСС, но со построги барања доколку е пропишана од законодавен орган. Политиката исто така содржи корисни насоки за да им се помогне на вработените да ги применуваат правилата за независност. Глобалната политика на независност на ЕУ е достапна и пребарлива преку интранетот на ЕУ.

Систем за глобална независност (СГН)

ГИС е алатка базирана на Интранет, којашто им помага на ЕУ професионалци да ги идентификуваат субјектите наведени во листата, од кои е потребна независност и ограничувањата за независност што се применуваат. Најчесто, тие се наведени котираните клиенти за ревизија и

нивните подружници, но тие можат да бидат и други видови уверување или ревизорски клиенти. Алатката ги вклучува податоците од семејното дрво во врска со филијали на котираните клиенти за ревизија, и се ажурираат од тимовите за ревизија на клиентите. Податоците на ентитетот вклучуваат ознаки коишто укажуваат на правилата за независност што се однесуваат на секој ентитет, и им помагаат на нашите луѓе да одредат кои услуги можат да бидат обезбедени или други интереси или поврзаности што можат да се внесат.

Глобален систем за надзор

Глобалниот систем за надзор (ГСНА) е друга важна глобална алатка што помага во идентификувањето забранети хартии од вредност и други недозволените финансиски интереси. Од лицата кои се назначени за раководители (менаџери) и на повисоки функции, се бара да ги регистрираат сите хартии од вредност што тие или членовите на нивните потесни семејства ги поседуваат, во ГСНА. Кога поединец ќе изврши регистрација на забранети хартии од вредност, тој добива известување и треба да се ослободи од тие хартии од вредност. Идентификуваните исклучоци се пријавуваат преку Глобалниот систем за пријавување инциденти на независност (ГСПИН), поради законски барања.

ГСНА, исто така овозможува годишно и квартално потврдување на усогласеноста со политиките на независност, како што е подетално опишано подолу

Почитување на независноста

ЕУ вовеле голем број процеси и програми, чијашто цел е надзор над усогласеноста со прописите за независност на фирмите-членки на ЕУ и нивните вработени. Тука се опфатени следниве активности, програми и процеси.

Потврда за независност

Секоја година, ЕУ Македонија е вклучена во процесот на разни области за да се потврди усогласеноста со Глобалната политика за независност и да се пријават идентификуваните исклучоци, доколку има такви.

Сите стручни лица на ЕУ и одредени други лица, во зависност од нивната улога или функција, мора да потврдат дека дејствуваат во согласност со политиките и постапките на независност барем еднаш годишно. Сите партнери се обврзани да поднесуваат потврди на секој три месеци.

Глобални прегледи на почитување на независноста

ЕУ спроведува бројни тестирања во фирмите – членови, за да ја процени усогласеноста со прашањата на независност. Тоа подразбира и проверка на неревизорски услуги, деловни односи со друштва што се предмет на наша ревизија и финансиски односи со фирмите-членки.

Тестирање на независноста на индивидуална основа

Секоја година, глобалниот тим на ЕУ за независност воспоставува програма за тестирање на усогласеноста со барањата за лична потврда на независност и за пријавување податоци во ГСНА. Еден вработен (менаџер) во ЕУ Македонија беше опфатен во рамки на циклусот на тестирање во 2018 година.

Неревизорски услуги

Ние ја следиме усогласеноста со професионалните стандарди коишто го регулираат давањето неревизорски услуги на ревизорски клиенти преку најразлични механизми. Тука се вклучени употребата на алатки (на пр. ГАППС - види страница 13 и Алатката за подготовка на референтен список на услуги (АПРСУ) - види подолу), обуки и потребните постапки што биле користени во текот на спроведувањето ревизији и внатрешни инспекции. Ние исто така имаме воспоставен процес за прегледување и одобрување одредени неревизорски услуги пред прифаќање на ангажманот.

Глобална едукација за независност

ЕУ развива и поставува разни образовни програми за независност. Сите стручни лица и одредени други вработени треба да учествуваат на годишната едукација за независност, со цел за да се овозможи одржување на нашата независност од друштвата што се предмет на наша ревизија.

Целта е да им се помогне на вработените во ЕУ да ја разберат својата одговорност и да му се овозможи секому од нив, и на ЕУ, да се ослободи од влијанијата коишто се сметаат за некомпатибилни со објективноста, интегритетот и непристрасноста при извршувањето ревизорски услуги кај секој ревизорски клиент.

Годишната програма за едукација за независност ги покрива нашите барања за независност, насочувајќи се на неодамнешните промени во политиката, како и на важни теми и предмети од постојано значење. Навременото спроведување на годишната едукација за независност е задолжително и следено внимателно.

Покрај годишната програма за едукација за независност, свесноста за независност се промовира преку бројни настани и материјали, вклучувајќи и програма за едукација на нови вработени, поважни програми и наставна програма за основните услуги на ЕУ.

Алатка за подготовка на референтен список на услуги (АПРСУ)

Постојано го оценуваме и следиме нашето портфолио на услуги за да потврдиме дека е во согласност со законот и професионалните стандарди, како и за да се осигуреме дека ги користиме соодветните методологии, постапки и поставени процеси, паралелно со развојот на нови услуги. Доколку е потребно, ги прекинуваме или забрануваме услугите што може да ја изложат независноста на ризик. АПРСУ на нашите вработени им обезбедува информации во врска со услугите што ги нудиме. АПРСУ опфаќа и насоки во врска со услугите што може да им се обезбедуваат на клиенти кои се предмет на ревизија и на клиенти кои не се предмет на ревизија, како и прашања за независност и управување со ризик.

Алатка за оценување на деловни односи (АОДО)

Од нашите вработени се бара да ја користат АОДО во многу околности, со цел за да проценат и добијат одобрение однапред за секој потенцијален деловен однос со клиент на ревизија, со што ќе ја поддржат нашата усогласеност со барањата за независност.

Одбори за ревизија и надзор на независноста

Ја препознаваме важната улога што одборите за ревизија и слични органи за корпоративно управување ја имаат при надгледувањето на независноста на ревизорот. Овластените и независни одбори за ревизија се од витално значење за акционерите при заштитата на независноста и спречувањето судир на интереси. Ние сме посветени на силна и редовна комуникација со одборите за ревизија и со оние кои се задолжени за управување. Преку програмите на ЕУ за проверка на квалитетот, ние ја следиме и тестираме усогласеноста со стандардите на ЕУ за комуникации со одборот за ревизија, како и за претходно одобрување услуги, доколку е соодветно.

Континуирано образование на овластените ревизори и вработените

Професионален развој

Постојаниот развој на вештините на нашите луѓе и нивното знаење се неопходни за да се постигнуваат нашата цел за зајакнување на довербата на пазарот на капитал.

Обезбедување на можности за вистински искуства, учење и тренирање им помага да растат и да го достигнат својот потенцијал со променливо темпо на прогресија како што е најдобро за нив.

Собраните искуства од ден се распоредени на локално ниво на систематски начин додека основната програма за учење на ревизија на ЕУ е глобално конзистентна. Ова е поддржано преку тренирање на работното место од повеќе искусни професионалци што помага да се трансформираат знаењето и искуството во пракса.

Учењето се реализира преку наградуваната Академија за ревизија, во која се комбинирани интерактивни симулации спроведени во училищата и модули „на барање“ за електронско учење со соодветно засилување и поддршка од страна на апликација. Ова е дополнето со програми за учење кои се развиваат како одговор на промените во стандардите за сметководство и известување, стандардите за независност и професионалност, нова технологија и проблеми со новите практики.

Кога фирма-членка на EYG врши ревизија и прегледува финансиски извештаи, изготвени според Меѓународните финансиски стандарди за известување (МСФИ или IFRS), соодветни членови на тимот се обучуваат со цел да бидат овластени за ревизија на финансиски извештаи во согласност со МСФИ (IFRS).

ЕУ бараме од нашите професионални ревизори да имаат најмалку 20 часа (Овластени ревизори во Македонија – 30 часа) континуирана професионална едукација секоја година и најмалку 120 часа во период од три години. Од овие часа, 40% (8 часа секоја година и 48 часа во период од три години) мора да имаат технички предмети што се поврзани со сметководство и ревизија. Во текот на 2019 година, овластените ревизори посетија обуки од најмалку 30 часа годишно, во рамки на континуираниот професионален развој во областа сметководство и ревизија, организирани на Институтот на овластени ревизори на Република Северна Македонија.

Знаење и внатрешна комуникација

Покрај професионалниот развој и управувањето со успешноста ние ја разбираме важноста да им обезбедиме

навремени информации на тимовите коишто работат кај клиентите, со цел за да им се помогне во вршењето на професионалните одговорности. ЕУ направи значајни инвестиции во мрежите на знаење и комуникација, со цел да овозможи брзо ширење информации, и да им се помогне на луѓето да соработуваат и да споделуваат најдобри типови практика. Примерите вклучуваат:

- ▶ ЕУ Атлас, којшто вклучува локални и меѓународни стандарди за сметководство и ревизија, како и насоки за толкување. Од фискалната 2017 година, ЕУ Атлас претставува замена за Алатката за глобално сметководство и информации за ревизија (АГСИР)
- ▶ Публикации како што се Меѓународни ОППС, развој на МСФИ и илустративни финансиски извештаи
- ▶ Светски вести за сметководство и ревизија е неделен весник на новости којшто ги покрива политиките за ревизија и независност, случувањата од носителите на стандардите и регулаторите, како и внатрешни коментари на истите
- ▶ Известувањата и предупредувања за типови практика и веб-програми вклучуваат низа глобални и домашни известувања за практиката и конкретни емисии за практиката во рамките на практиката на уверување.

Управување со успешноста во работењето

Процесот за управување со успешност во работењето и развој (ПУУПП), нашиот иден кариерен пристап за развој и извршување, се фокусира на постојани повратни информации коишто резултираат во подобри разговори, во циклуси од 90 дена. Повратните информации се собираат и се користат при одредувањето на надоместоците и во програмите за наградување.

ПУУПП е дизајниран да го поддржи растот и развојот на нашите вработени во сите фази на нивната кариера во ЕУ. Личната табела на секој поединец овозможува лесна интерпретација на нивниот придонес во однос на димензиите за лидерство во ЕУ и оценување во однос на нивните колеги со кои се на иста позиција.

ПУУПП содржи компоненти кои исто така беа вклучени во нашиот претходен пристап за Управување со придонесот и процесот на развој. Истите им овозможуваат на нашите вработени, јасна слика за работните очекувања и можноста самите да го оценат својот придонес. Во текот на годината, секој поединец, во консултација со својот советник за кариера, утврдува можности за понатамошен развој.

Финансиски информации

Финансиските информации претставуваат комбинирани, неконсолидирани приходи и вклучуваат фактурирани трошоци на клиенти, како и приходи што се поврзани со фактурирања на други компании-членки на ЕУ. Износите на приходите што се обелоденети во овој извештај, вклучуваат приходи како од ревизорски така и од неревизорски клиенти.

Приходот е прикажан во согласност со сметководствените стандарди применливи во Република Северна Македонија, вклучувајќи:

1. Приходи од законска ревизија на годишни и консолидирани финансиски извештаи на PIEs (ентитети од јавен интерес) и субјекти кои припаѓаат на група претпријатија чиешто матично претпријатие е *PIE*
2. Приходи од законска ревизија на годишни и консолидирани финансиски извештаи на други ентитети
3. Приходи од дозволените неревизорски услуги на субјекти кои се предмет на ревизија од законскиот ревизор или ревизорската фирма
4. Приходи од неревизорски услуги на други ентитети

Финансиски информации за годината што завршила на 31 декември 2019 година, изразени во македонски денари.

Услуга	Приход (МКД)	Процент
Ревизорски услуги	34.893.037	85,0 %
-----	-----	-----
Други ревизорски Услуги	854.868	2,1%
-----	-----	-----
Даночни услуги	-	__%
-----	-----	-----
Останати неревизорски услуги	5.309.124	12,9 %
Вкупно	41.057.029	100%

Исплаќање надомест на партнерите

Квалитетот е во центарот на ЕУ стратегијата и претставува клучна компонента во системите за управување со ефикасноста. Партнерите на ЕУ Македонија и другите професионалци се оценуваат и наградуваат врз основа на критериуми кои вклучуваат специфични индикатори за квалитет и проценка на ризик, кои опфаќаат активности и резултати.

LEAD за партнери, претпоставени, извршни директори и директори (PPEDDs) се однесува на сите партнери во фирмите членки на EYG секаде во светот. LEAD за PPEDDs ја засилува глобалната бизнис агенда продолжувајќи да ги поврзува перформансите со пошироките цели и вредности. Процесот вклучува поставување на цели, тековни повратни информации, планирање на личен развој и преглед на перформансите, што е поврзано со признавањето и наградувањето на партнерите. Документирањето на целите на партнерите и нивниот перформанс е камен темелник во процесот на евалуација. Целите на партнерот се бара да рефлектираат различни глобални приоритети, од кои едниот е квалитетот.

Политиките на ЕУ забрануваат евалуација и компензација на водечките партнери за ревизија и други клучни партнери за ревизија во ангажман заснован на продажба на не-ревизиски услуги на компаниите на кои вршат ревизија. Ова на нашите партнери им ја засилува професионалната обврска да останат независни и објективни.

Специфични мерки за квалитет и ризик се развиени во однос:

- ▶ Техничко искуство
- ▶ Живот според вредностите на ЕУ, што се докажува со однесувањата и ставот
- ▶ Прикажување знаење и лидерство во областа на управувањето со квалитет и ризици
- ▶ Усогласеност со политики и процедури
- ▶ Усогласеност со закони, прописи и професионалните должности
- ▶ Придонес кон заштита и зајакнувањето на брендот

ЕУ филозофијата за давање надомест на нашите партнери бара јасни разлики во наградите, во зависност од нивото на работна успешност на партнерот, што се мери со процесот ГУУРП. Партнерите се оценуваат на годишно ниво за нивната работна успешност во обезбедувањето квалитет, исклучителна услуга кон клиенти и вклученост на луѓето покрај нашите финансиски и пазарни мерила.

Ние работиме според систем кој што бара квалитетот да е значаен дел во оценувањето на севкупната финална годишна оцена на партнерот.

За да се утврдат различни пазарни вредности за различни вештини и улоги, и за да се привлечат и задржат поединци со голема успешност во работењето, следниве фактори се земаат предвид при пресметувањето на наградата:

- ▶ Искуство
- ▶ Улога и одговорност
- ▶ Долгорочен потенцијал

Случаите на неусогласеност со стандардите за квалитет резултираат со казни, коишто може да вклучуваат и прилагодување на надоместокот, дополнителна обука, дополнителен надзор или прераспределување за друга работна задача. Повторувањето на неусогласување или сериозно непочитување на стандардите за квалитет може да резултираат и со исклучување од ЕУ Македонија.

Прилог 1

Клиенти на ревизија на ЕУ Македонија

Во текот на финансиската година што заврши на 31 декември 2019 година, ЕУ Македонија ги изврши ревизиите на следните ентитети од јавен интерес:

Фруктал Мак АД Скопје

НЛБ Банка АД Скопје

Охридска банка АД Скопје

ОКТА АД Скопје

Вабтек МЗТ АД Скопје

Дистрибуција на топлина Балкан Енерџи ДООЕЛ Скопје

Во текот на финансиската година што заврши на 31 декември 2019 година, ЕУ Македонија ги изврши следните законски ревизиите:

Атлантиц Траде ДООЕЛ Скопје

Атлантиц Гранд ДООЕЛ Скопје

АТУ Македонија ДООЕЛ Мралино, Илинден

АПТИВ СЕРВИСЕС МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје

А1 МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ

БЕГ АД Скопје

Ван Хол ДООЕЛ Македонија, Скопје

ВУРТ МАКЕДОНИЈА Д.О.О.Е.Л. СКОПЈЕ

Еколог Тетово

ЕМК ДООЕЛ Мали Хидроелектрани Скопје

Евро млекара ДООЕЛ Скопје

ЕУРОНИКЕЛ ИНДУСТРИ ДОО с.Возарци, Кавадарци

ИНТЕРЕУРОПА Скопје

Кемет електроникс Македонија ДООЕЛ, Скопје

Куне и Нагел ДООЕЛ Скопје

Леар корпоратион ДООЕЛ Тетово

Нептун ДОО, Скопје

Орбико Скопје

ПОДРАВКА ДООЕЛ Петровец

Производство на топлина Балкан Енерџи ДООЕЛ Скопје

ММС Комуникации ДОО Скопје

СЕГ - Скопје Еаст Гате ДОО Скопје

Снабдување со топлина Балкан Енерџи ДООЕЛ Скопје

Сокотаб ДООЕЛ Битола

ТАВ Македонија ДООЕЛ Мралино, Илинден

ТЕ-ТО АД Скопје

Македонски Телеком АД Скопје

ТЕЛЕЛИНК МК ДОО Скопје

Феникс фарма ДООЕЛ Скопје

Во текот на финансиската година што заврши на 31 декември 2019 година, ЕУ Македонија ги изврши следниве договорни услуги:

Алвоген ДООЕЛ Македонија, Гевгелија

АГБ Нилсен медиа рисрч ДОО Скопје

Американска стопанска комора во Македонија

Г- Македонија ДООЕЛ Скопје

МИССИРИАН ДООЕЛ Струмица

МСЦ ДООЕЛ Скопје

Стопанска Комора за Информатички и Комуникациски Технологии-МАСИТ Скопје

Текстил логистик Македонија ДООЕЛ Штип

Head Office/Secretariat of the Regional Rural Development Standing Working Group in South-Eastern Europe (SWG) - Скопје

Прилог 2

Изјава од раководството за ефективност на функционирањето на системот за контрола на квалитетот

Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје, потврдува дека применетиот систем за внатрешна контрола на квалитетот е ефективен и ги задоволува меѓународните и локалните стандарди за контрола на квалитет.

Николај Гарнев
Раководен партнер за земјата, лидер за ревизија и управител на Друштвото
Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје

Изјава за независноста на Друштвото за ревизија, со којашто се потврдува постоењето и извршувањето внатрешни процедури за проверка на усогласеноста на независност:

Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје изјавува дека внатрешните процедури за проверка на усогласеноста на независност постојат и се спроведуваат (годишни изјави за независност од сите вработени на Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО и изјави за независност од членовите на тимовите на ниво на ангажмани).

Николај Гарнев
Раководен партнер за земјата, лидер за ревизија и управител на Друштвото
Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје

Изјава за политиката и усогласеност на Друштвото за ревизија со условите за постојан професионален развој:

Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје изјавува дека внатрешните политики за постојан професионален развој на овластените ревизори и другите вработени се во согласност со глобалните политики на ЕУ и барањата на Законот за ревизија на Република Северна Македонија.

Николај Гарнев
Раководен партнер за земјата, лидер за ревизија и управител на Друштвото
Ернст и Јанг овластени ревизори ДОО Скопје

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

About EY

EY is a global leader in assurance, tax, transaction and advisory services. The insights and quality services we deliver help build trust and confidence in the capital markets and in economies the world over. We develop outstanding leaders who team to deliver on our promises to all our stakeholders. In so doing, we play a critical role in building a better working world for our people, for our clients and for our communities.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. For more information about our organization, please visit ey.com.

©2019 Ernst & Young Certified Auditors Ltd. Skopje

All Rights Reserved.

BMC Agency
GA 1011426

ED None

ey.com